

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

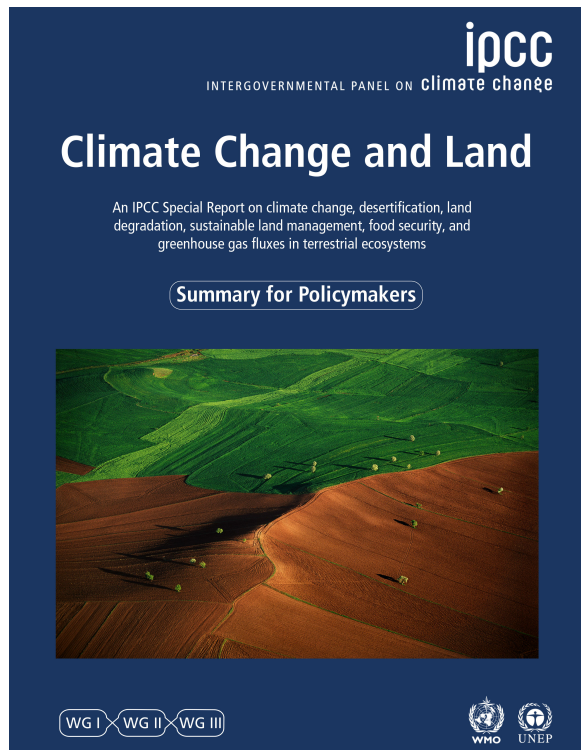
En analyse av effektene av å plante gran på gjengroingsarealer i Norge

Gunnhild Søgaard

Skogforum 25. sept. 2019, Litteraturhuset – Oslo

Skog har betydning for klimaet!

IPCC (FNs klimapanel) august 2019:

- Alle scenarioer som begrenser oppvarmingen til 1,5 grader krever bruk av løsninger som på forskjellige måter utnytter landareal
- Påskoging på tidligere skogarealer og nye arealer, redusert avskoging og bioenergi er inkludert i de fleste

Skogarealet er gjenstand for endring

Avskoging til jordbruksformål.

Foto: Gunnhild Sjøgaard

Gjengroing av gammel setervoll.

Foto: Michael Angeloff

Avskoging til infrastruktur.

Planting av skog på nye arealer.

Foto: Elling Mjaavatten

Endringer i skogarealet

Avskoging

- Avskoging rapporteres under Kyotoprotokollen
- 1,6 mill. daa avskoga 1990 - 2017
- Utsleppet fra avskoging var for 2017 estimert til 2,2 mill. t CO₂-ekv.

Planting på nye arealer

- Påskoging blir rapportert under Kyotoprotokollen
- Representerte et opptak på 0,5 mill. tonn CO₂-ekv. i 2017

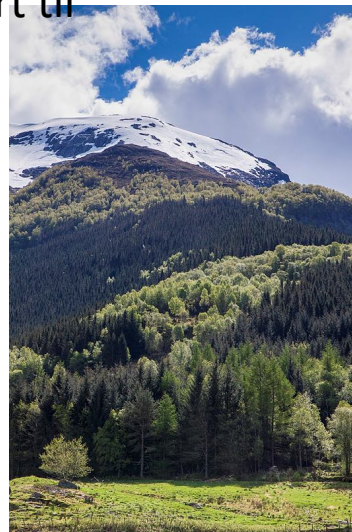
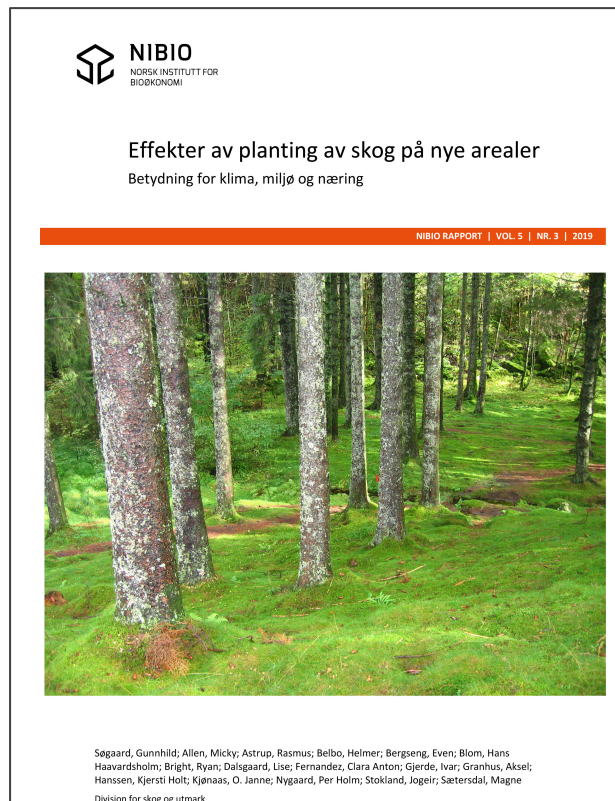

Foto: John Y. Larsson (landskap) og Arne Steffenrem

Planting av skog på nye arealer

Forutsetninger

- Planting må gi positive klimaeffekter
- Planting må ha akseptable virkninger på naturmangfold og andre miljøverdier
- Planting bør gi grunnlag for framtidig næringsutøvelse

Analyse av effekter på klima, miljø og næring

«Arealer under gjengroing med forventet økning i produksjon ved tilplanting med gran»

9,6 mill. dekar

```
graph TD; A([9,6 mill. dekar]) --> B[Bonitet: Middels – høy – svært høy]; A --> C[Gjengroing: Åpent – tidlig – sent]; A --> D[Hogsttidspunkt: Økonomisk optimalt – kulminasjon av årlig middeltilvekst (ÅMT)];
```

Analyseverktøy:
SiTree (klima og næring),
data fra analysene og
litteratur (miljø)

Bonitet:
Middels – høy – svært høy

Gjengroing:
Åpent – tidlig – sent

Hogsttidspunkt:
Økonomisk optimalt – kulminasjon
av årlig middeltilvekst (ÅMT)

Klimanytte

Beregnet som:

- netto endring i karbonbeholdningene i levende biomasse, død ved og jord
- endringer i albedo, omregnet til karbonekvivalenter

Men, uten substitusjonseffekt

Klimanytte

Beregnet som:

- netto endring i karbonbeholdningene i *levende biomasse, død ved og jord*
- endringer i albedo, omregnet til karbonekvivalenter
- uten substitusjonseffekt

Klimanytte - resultater

- Planting med gran på gjengroings-arealer gir klimanytte sammenlignet med 'ingen behandling' ved alle nivåer av de tre kriteriene
- Bedre klimanytte ved:
  - bedre boniteter
  - tidligere gjengroingstidspunkt
  - avvirkning ved kulminasjon av årlig middeltilvekst

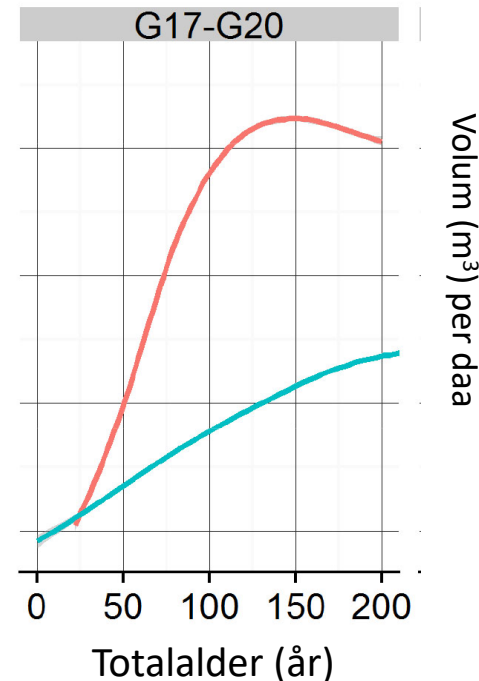

Eng i tidlig gjengroingsfase, Osterøy. Foto: Frode Bentzen, NIBIO

Næring - resultater

- Planting med gran gir positiv netto nåverdi ved alle nivåer av de tre kriteriene
- Høyest nåverdi på de høyeste bonitetene
- Liten forskjell ved å vente med hogst til kulminasjon av årlig middeltilvekst
- Økning i nåverdi ved fremtidig hogst inntil 1500 kr/daa (4 % rentekrav)

Behandling — Planta — Ubehandla

Miljø - resultater

- Relativt begrensede effekter på naturmangfoldet ved planting:
  - i henhold til lovverk og sertifiseringsordninger
  - på de vanligste vegetasjonstypene på midlere boniteter
- Økende konflikt ved økende bonitet
- Gjengroingsfase: størst biodiversitet i åpen fase og i sein suksesjon

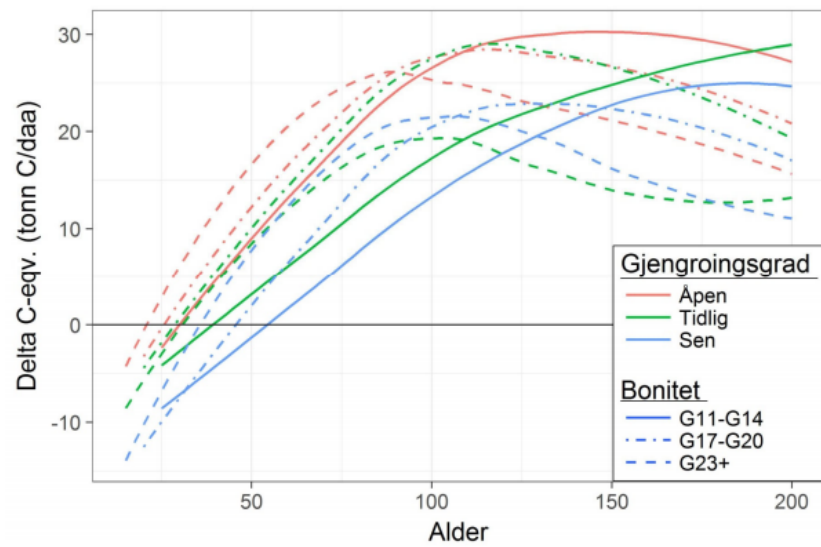
Kalkfuruskog, Bamble. Foto: Johnny Hofsten, NIBIO.

Oppsummert

9,6 mill. daa med gjengroingsarealer egnet for planting av gran som klimatiltak (= klimanytte)

33 % av dette arealet betegnes som akseptabelt for planting med hensyn til biomangfold

Effekten per daa kommer opp mot 30 tonn karbonekvivalenter per daa

Takk for oppmerksomheten!

Takk til Kjersti Holt Hanssen, NIBIO

Balsfjord, Troms

Foto: Oskar Puschmann, NIBIO